

Scenariusz lekcji 1 ^{1/4}

Temat Selfie. Animacja

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Selfie”
 Materiał 1.1: Pytania do animacji – test
 Materiał 1.2: Nowe pojęcia
 Materiał 1.3: Emotikony
 Karteczki samoprzylepne
 Pudełko na karteczki
 Tablica do zapisywania
 Projektor
 Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie nauczą się rozróżniać zachowanie w sieci, które jest niewłaściwe i może tworzyć zagrożenie od tego, które jest właściwe i bezpieczne.

Uczennice i uczniowie dowiedzą się, jakimi słowami można opisać chciane i właściwe oraz niepożądane lub niewłaściwe zachowania w mediach społecznościowych.

Uczennice i uczniowie poddadzą refleksji i przedyskutują zachowanie postaci występujących w animacji, używając języka adekwatnego do opisu zachowania niechcianego lub niewłaściwego.

Zagadnienia

Cyberprzemoc
 Presja rówieśnicza
 Selfie

Scenariusz lekcji 1 2/4

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Zapytaj uczennice i uczniów, co rozumieją przez „cyberprzemoc” (*cyberbullying*). Poproś, by zapisali swoje odpowiedzi na post-itach i wrzucili je do pudełka. Odczytaj kilka, kilkanaście karteczek na forum klasy.

Zapytaj uczennice i uczniów o proste przykłady niechcianego zachowania w sieci. Czy kiedykolwiek zdarzyło się, aby zachowanie innych osób online sprawiło, że czuli się niekomfortowo? Jakiego rodzaju zachowania to były? Co to były za sytuacje? W miarę pojawiania się odpowiedzi, zapisuj przykłady na tablicy.

Pamiętaj, aby skupić się na konkretnych przykładach zachowań i ich ocenie, a nie na ocenie osób (np. komentarze Kasi były złośliwe, a nie: Kasia była złośliwa). Zapisz takie zachowania jak: niemiłe komentarze, zastraszanie, wykluczenie z zabawy, przezywanie, „bójki na niby”, które wymknęły się spod kontroli.

Ważne, by przed dyskusją o definicji cyberprzemocy i przykładach niechcianego zachowania, z którym zetknęły się uczennice i uczniowie, ustalić zasady tej krótkiej dyskusji. Ważne jest tutaj poczucie bezpieczeństwa wszystkich osób – ustalenie zasad może zachęcić uczennice i uczniów do udziału.

Dlatego wyjaśnij, że nie prosisz o podzielenie się szczegółowo konkretnymi incydentami, ale o nazwanie pewnych bardziej ogólnych typów zachowania, które ich zasmuciły, sprawiły przykrość lub były ich zdaniem niewłaściwe. Ważne, by to ćwiczenie nie przekształciło się we wzajemne oskarżanie i obwinianie na forum klasy, jeśli takie przypadki w klasie się zdarzały.

Użyte przez ciebie pytania mogą być bardzo ogólne i powinny posłużyć jako punkt wyjścia do dalszej pracy, np.:

- Co rozumiecie przez cyberprzemoc?
- Jaki możecie podać przykład zachowania w internecie, które zapewne zdenerwuje inne osoby?
- Dlaczego tak łatwo jest zdenerwować inne osoby w mediach społecznościowych?
- Jakie znaczenie mają kontakt wzrokowy i język ciała w komunikowaniu się z innymi?
- Dlaczego w mediach społecznościowych ludzie mówią rzeczy, których nigdy nie powiedzieliby innym twarzą w twarz?

Scenariusz lekcji 1 3/4

Wprowadzenie tematu 15 minut

Wyświetl w klasie animację „Selfie”.

Rozpocznij dyskusję na temat zachowania bohaterki i bohaterów animacji. Zapytaj, które elementy zachowania bohaterki i bohaterów są niewłaściwe lub niepożądane.

Aby ułatwić dyskusję, możesz użyć Materiału 1.1, który zawiera pytania i odpowiedzi wielokrotnego wyboru. Możesz wyświetlić Materiał 1.1 z projektora lub wydrukować dla wszystkich osób w klasie. Możesz też podzielić klasę na grupy i wykorzystać materiał jako grupowy quiz.

Następnie, w trybie burzy pomysłów stwórz razem z grupą listę słów opisujących zachowanie Kuby – kolegi Krzyśka i Sylwii – koleżanki Magdy. Możesz zapisać tę listę tak, by była widoczna i aby łatwo z niej było korzystać.

- Zachowanie Sylwii jest: wspierające, ostrożne, troskliwe, podające w wątpliwość, nieufne.
- Zachowanie Kuby może być przedstawione jako: presja rówieśnicza, nacisk, naruszanie granic.

Poza pytaniami z Materiału 1.1 możesz zadać dodatkowe pytania:

W dyskusji o zachowaniu Sylwii – koleżanki Magdy możesz zapytać:

- Co mówi Sylwia, kiedy Krzysiek prosi Magdę o wysłanie mu jej selfie?
- Dlaczego Sylwia jest tak ostrożna?
- Czy Sylwia ufa Krzyśkowi?
- Czy w takich sytuacjach warto zachować ostrożność?
- Dlaczego Sylwia nie ma zaufania do Krzyśka?
- Czy z animacji dowiadujemy się, od kiedy Krzysiek i Magda wymieniają wiadomości?
- Czy zachowanie Sylwii jest w tej sytuacji pomocne?

W dyskusji o zachowaniu Kuby (kolegi Krzyśka, który zachęca go do poproszenia o selfie) możesz zapytać:

- Co Kuba mówi o Magdzie?
- Dlaczego Kuba to mówi?
- Jak może się czuć Krzysiek w związku z uwagami Kuby?
- Co innego mógłby powiedzieć Kuba?

Scenariusz lekcji 1 4/4

Pogłębienie tematu

15 minut

Materiał 1.2 zawiera listę słów opisujących zachowania, które mogą mieć miejsce w mediach społecznościowych (i nie tylko).

Ustal, które słowa są znane uczennicom i uczniom, a które są dla nich nowe. Przez chwilę skup się, by wyjaśnić znaczenie każdego pojęcia. Jedno z tych pojęć opisuje zachowanie Kuby – poproś uczennice i uczniów o wskazanie go [presja rówieśnicza].

Możesz przeprowadzić to ćwiczenie jako aktywność w całej grupie. Możesz też podzielić klasę na mniejsze grupy, a następnie poprosić uczennice i uczniów, aby przedyskutowali słowa wypisane w Materiale 1.2.

Możesz także potraktować materiał jako wzór do rozsypanki, wycinając poszczególne elementy tabelki i prosząc uczennice i uczniów o indywidualne lub grupowe połączenie słów z ich definicjami.

Dodatkowe aktywności

5 minut

Ćwiczenie „Emotikony” polega na rozpoznaniu poszczególnych emotikonów i dopasowaniu ich do odczuć postaci występujących w animacji „Selfie”. Możesz je zaproponować na zakończenie lekcji, by budować słownictwo opisujące stany emocjonalne związane z interakcjami w internecie i poza nim.

Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie.

- Do jakiego stopnia uczennice i uczniowie rozumieją język opisujący niechciane zachowania?
- Czy posługują się nim swobodnie, pewnie?

Pytania do animacji – test

Poniższe pytania odnoszą się do zachowania bohaterów i bohaterów animacji „Selfie”. Jaka odpowiedź jest twoim zdaniem prawidłowa?

1.

Krzysiek i Magda dopiero zaczęli ze sobą czatować. Czy Magda powinna wysłać Krzyśkowi selfie?

a.

Tak, nie ma w tym nic złego, Krzysiek chce tylko zobaczyć jej zdjęcie.

b.

Nie, ponieważ Krzysiek pokaże je swoim kolegom i wszyscy będą z niej żartować.

c.

Nie, ponieważ jeszcze nie wie, czy może mu zaufać.

2.

Sylwia pyta, dlaczego właściwie Magda miałyby wysłać Krzyśkowi selfie. Co myślisz o jej zachowaniu?

a.

Jest zbyt ostrożna. Nie ma nic złego w wysłaniu selfie.

b.

Sylwia ma rację. Przecież nie ma pewności, czy Magda może zaufać Krzyśkowi.

c.

Sylwia to nudziara. Krzysiek wcale nie ma złych zamiarów.

3.

Kiedy mama przyszła do jej pokoju, Magda mogła poprosić ją o radę, ale tego nie zrobiła. Dlaczego?

a.

Magda nie potrzebuje żadnej rady, bo w takiej sytuacji łatwo jest podjąć dobrą decyzję.

b.

Magda zmarnowała szansę, żeby zapytać mamę. Mama mogła mieć jakiś pomysł, który Magdzie nie przyszedł do głowy.

c.

Magda obawia się, że mama jej nie zrozumie.

4.

Kuba namawia Krzyśka, żeby ten poprosił Magdę o selfie. Mówi: „Jeśli cię lubi, to przysłać”. Czy Kuba zachowuje się jak dobry kolega?

a.

Przecież to nie ma znaczenia, to tylko czat.

b.

Tak, bo dziewczyny zawsze powinny wysłać chłopcom zdjęcia, jeśli chłopcy o to proszą.

c.

Kuba wywiera na Krzyśku presję, choć może sam nie zdaje sobie z tego sprawy.

Nowe pojęcia

Kuba naciskał na Krzyśka, by ten poprosił Magdę o selfie. Przeczytaj definicje zjawisk występujących między ludźmi w internecie i nie tylko. Zastanów się, które z nich najlepiej opisuje działanie Kuby.

Nękanie	Uparte i regularne dokuczanie komuś, które ma sprawić przykrość, przestraszyć, zaniepokoić. Może odbywać się także za pośrednictwem internetu.
Cyberprzemoc	Używanie internetu albo smartfona po to, by kogoś nękać, nastraszyć lub zdenerwować.
Trollowanie	Komentowanie czyichś postów lub zdjęć w taki sposób, by wprowadzić zamieszanie i zrobić przykrość. Trollowanie najczęściej ma miejsce na forach dyskusyjnych lub czatach grupowych. Osoba trollująca – troll – udaje, że dyskutuje, ale jej celem jest obrażenie osób, do których pisze, a także skupienie całej uwagi na sobie.
Wykluczanie	Celowe niewłączenie kogoś do grupy lub wyłączenie kogoś z już istniejącej grupy. Może mieć miejsce w internecie lub poza nim.
Dodanie do znajomych	Wysłanie komuś zaproszenia do dołączenia do grona znajomych na Facebooku lub w innym medium społecznościowym.
Selfie	Zdjęcie, które można sobie wykonać samodzielnie telefonem albo kamerą komputerową i udostępnić innym osobom przez internet.
Presja rówieśnicza	Wywieranie nacisku na kogoś, by zrobił coś, czego nie jest pewien lub z czym się nie zgadza. Presję może wywierać jedna osoba lub cała grupa rówieśników.
Zablokowanie	Uniemożliwienie innej osobie kontaktowania się z tobą online. Większość portali społecznościowych pozwala „blokować” użytkowników, co sprawia, że nie mogą oni widzieć twoich wiadomości ani komentować twoich postów.

Emotikony

Połącz portrety Magdy, Sylwii, Krzyśka i Kuby z emotikonami, które najlepiej opisują ich uczucia w animacji „Selfie”.

zachwycona/ zachwycony			zrozpaczona/ zrozpaczony	
niepewna/ niepewny			zła/ zły	
przestraszona/ przestraszony			obojętny/ obojętna	
rozbawiona/ rozbawiony			znudzona/ znudzony	
rozczarowana/ rozczarowany		Sylwia	zmęczona/ zmęczony	
smutna/ smutny			zaniepokojona/ zaniepokojony	
wściekła/ wściekły			Krzyśka	zaskoczona/ zaskoczony
radosna/ radosny			rozżalona/ rozżalony	
zadowolona/ zadowolony			Kuba	zawstydzona/ zawstydzony